

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΦΥΣΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟΥ
ΔΑΣΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τηλ.: 22510 47033, 22530 54434

e-mail: lesvospf@otenet.gr

www.lesvosmuseum.gr

Εκπαιδευτικός,
Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών

Νήσος Λέσβος
Παγκόσμιο
Γεωπάρκο
ΟΥΝΕΣΚΟ

ΜΙΚΡΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΑ ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΦΥΤΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΤΑΟΣ «ΣΤΟ ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ»

Το κίτρινο Ροδόδενδρο ή κίτρινη Αζαλέα (*Rhododendron Luteum Sweet*): σπάνιο είδος ανθοφόρου θάμνου με γλυκιά μυρωδιά που εξαπλώνεται σε περιοχές της βόρειας και δυτικής Τουρκίας, στην Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Γεωργία και κάποιες χώρες της Ευρώπης (Αυστρία, Σλοβενία, Πολωνία, Λευκορωσία, Ρωσία, Ουκρανία). Στην Ελλάδα απαντά μόνο σε μια μικρή περιοχή της δυτικής Λέσβου, στο δάσος των Παρακοίλων ως την Ανεμώτια, γνωστό με την ονομασία αγουίδουρας. Εκεί φύεται σε υγρές θέσεις, όπως όχθες ρεμάτων, μέσα σε δάση τραχείας, χαλέπιου ή μαύρης πεύκης, επάνω σε ηφαιστειακά πετρώματα και υψόμετρο από 60 έως 760 μ. Ανθίζει κυρίως τους μήνες Απρίλιο και Μάιο, αν και πολλές φορές αρκετά νωρίτερα, ήδη από τις αρχές Μαρτίου.

Είναι γνωστό από την αρχαιότητα εξαιτίας της τοξικότητας του. Παρά το γλυκό άρωμα των λουλουδιών, όλα τα μέρη του φυτού καθώς και το μέλι που παράγεται από αυτό είναι τοξικά και η κατανάλωσή του μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο. Ιστορικές αναφορές δηλητηρίασης από ροδόδενδρο, υπάρχουν από τον 4ο π.Χ. αιώνα στην "Κύρου Ανάβασις" του Ξενοφώντα καθώς και το 67 π.Χ του στρατού του Πομπηίου του Μέγα κατά τη διάρκεια του τρίτου Μιθριδατικού πολέμου στην ίδια περίπου περιοχή του Πόντου. Το ροδόδενδρο της Λέσβου έχει χρησιμοποιηθεί, τουλάχιστον κατά το παρελθόν, ως φαρμακευτικό φυτό, όπως αναφέρεται από το Διοσκορίδη και τον Πλίνιο.

Η παιώνια είναι από τα πιο ενδιαφέροντα αυτοφυή αγριολουλούδα της χώρας μας.

Πολυετές, ποώδες φυτό των ορεινών κυρίως περιοχών. Προτιμά ασβεστολιθικά εδάφη και σκιερά τοπία. Τα φύλλα της είναι δηλητηριώδη. Στην Ελλάδα, αναγνωρίζονται σήμερα εννέα διαφορετικά είδη και υποείδη, ορισμένα από τα οποία είναι ενδημικά και απειλούμενα: παιώνια του Κηλούζιου (*Paeonia clusii*), παιώνια η εξωτική (*Paeonia peregrina*), παιώνια του Παρνασσού (*Paeonia parnassica*), παιώνια της Ρόδου (*Paeonia rhodia*), παιώνια η αρσενική (*Paeonia mascula*), παιώνια η ελληνική (*Paeonia mascula ssp hellenica*), παιώνια η αρρενωπή (*Paeonia mascula ssp mascula*), παιώνια η τρισχιδής (*Paeonia mascula ssp triternata*) και παιώνια του Ρούσσο (*Paeonia mascula ssp russii*). Η παιώνια της Λέσβου, *Paeonia mascula ssp mascula*, έχει ευρεία κατανομή στη Νότια Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Στην Ελλάδα ευδοκίμει στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος) καθώς και στον Ελικώνα. Φύεται σε ανοιχτά δάση ελάτης και καστανιάς, σε ρεματιές με υψόμετρο 400-1200 μ. και η περίοδος ανθοφορίας τους διαρκεί όλη την άνοιξη.

Το όνομα Paeonia (παιώνια) το έδωσε ο Θεόφραστος προς τιμήν του Παίωνος, μυθικού ιατρού των αρχαίων Ελλήνων θεών που μετατράπηκε σε λουλούδι από τον Πλούτωνα. Το mascula = αρρενωπή, ανδρική, δόθηκε στο είδος για να διαφοροποιηθεί από ομοειδή πιο λεπτά φυτά.

